

ПРЕЗИДЕНТ ОБТИНАЄ ВОЄННІ ВИДАТКИ НА ПІВСОБМА БІЛІОНА

Президент Труман почав переводити ощадності у видатках на війну. Його ощадності дійшли вже тепер до висоти \$7.445.000.000. Найбільшу суму отримав президент з бюджету призначеного на будівлю кораблів, бо аж 7 біліонів. Крім цього він отримав видатки на \$80.000.000 призначених в бюджеті на 1946 рік. Уже від 30. червня б. р. буде скасоване Бюро Цивільної Оборони, яке мало коштувати в будучим скарбовим році \$369.000.

У пресовій конференції президент виявив, що ще інші видатки будуть знижені, а наслідком цього буде обниження податок. Над зниженням податків переводять уже студії урядові і знавці податкових справ.

НА МІЖНАРОДНИЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ІДУТЬ ТОРГИ.

Советський міністер закордонних справ Вячеслав Молотов переводив у середу довірочні конференції з секретарем Стетінюсом, а також членами комісії, яка має вирішити склад компромісного польського уряду. З цих розмов не оголошено ніякого комунікату, але стало зрозумілим, що Молотов ще недоволені прийняттям Аргентини в склад Об'єднаних Держав і хотів би дістати щось в заміну. Справа Польщі дає йому нагоду до цього. Між Советами й двома іншими потугами йде спір про текст комунікату з Кримської Конференції, на підставі якого має бути зрештований польський уряд. Різниця звучується до чотирьох слів і до пари пропущених протинків в писанні комунікату.

Дебата про значіння малих держав.

Повне засідання конференції перевело час на промови про значіння малих держав. В імени їх говорив мексиканський міністер закордонних справ, д-р Езекиєль Навіа. Він клав натиск на те, що малі держави не є загрозой для миру, але вони мають велику моральну силу. Вони існують лише тому, що за ними все є моральне право. Колиб великі держави хотіли присвоїти собі всю владу у вирішуванні міжнародних справ, тоді вони самі лишаться у своїй боротьбі за перевагу у світі. Отже, коли йде про створення сили для втримання миру, то ця сила повинна спиратися на справедливості для всіх людей і всіх народів.

Сирійці за Атлантийський Чартер.

Сирійські делегати пригадували, що розум може створити лад у світі, а лад і справедливість можуть довести світ до такого стану, якого ми собі бажаємо.

„Засади Атлантийського Чарту повинні бути включені до провідних засад будучої світової організації миру“ говорив прем'єр Сирії, Фаріс ель-Хур.

Міністер закордонних справ Югославії, Іван Шу-башіч, пригадував, що його край ще бореться проти гітлерівських сотень, які там залишилися і домагався відшкодування за шкоду, яку потерпіла Югославія внаслідок інвазії.

Становище Франції.

Французький міністер закордонних справ Жорж Бідо відбудув першу пресову конференцію. Він не хотів дати відповіді на багато питань; про конференцію висловився, що вона перейшла першу кризу і тепер можна бути оптимістом щодо її вислуду. А коли тепер конференція є вже в повнім розгоні, то він надіється, що „всі держави вже є державами-покровителями“. З цього вислову можна заключати, що Франція хоче грати роллю великої держави, яка вирішує долю конференції.

Домагання жидів.

Представники жидівських організацій, які прибули до Сан Франсиско-видигнули два протилежні домагання: Одна група, а це Жидівська Агенція для Палестини, домагається, щоб з Палестини створити незалежну жидівську державу на підставі так званої „деклярації Балфура“; друга, а це Жидівський Комітет Національного Визволення, домагається, щоб допустити їх делегатів до участі в конференції і призначити ім членство в пропонуваній світовій організації миру.

НОВИЙ СЕКРЕТАР ПОШТ.

Президент Труман проголосив, що він вислав до сенату для підтвердження призначення Роберта Е. Ганегана на становище генерального поштмайстра. Ганеган є предсідником Краєвого Демократичного Комітету. Перед ним займав це становище Френк Вокер, який зрезигнував. Президент продовжив теж урядування Дейвіда Ліліенталя у складі Ради для Долини Тенесі.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ,

чому не користатися з оголошення знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях молоді робіт у „Свободі“?

Секретар стейту оприлюднює мирову оферту Гітлера

Урядуючий секретар стейту Джозеф С. Гру оприлюднив історичні дані із оферти німецького міністра внутрішніх справ Гайнріха Гітлера на руки західних держав. Надіслана справа представляється так:

Дня 24. квітня в год. 11 вночі американський міністер до Швеції Гершел В. Джансон і британський міністер Віктор Малет дістали повідомлення від шведського міністра закордонних справ Гунтера, що Гітлер зголошує здачу німецької армії. По півночі, отже вже 25. квітня Джансон повідомив про це каблет американський департамент стейту.

В каблеті було сказано: Граф Бернадот, шведський представник Червоного Хреста, стрінувся з Гітлером в місті Лібек на жиданні Гітлера. Гітлер заявив, що Гітлер хворий і не пережить більше ніж 2 дні, отже Гітлер має тепер поновити владу. Він просив Бернадота звести його з генералом Айзенгавером, щоб з ним обговорити здачу цілого західного німецького фронту. На запит про німецькі війська в Норвегії, Гітлер сказав, що й ці війська здадуться американцям, британцям або і шведам. Але на сході, казав, Гітлер, буде війна тривати далі.

У Вашингтоні 25. квітня відбулася нарада в Пентагон. Будинку. У ній брав участь президент Труман, секретар Гру і начальники головної будови. Президент порозумівся з прем'єром Чорчилем і вони уложили текст комунікату до маршала Сталіна. Сталін повідомив през. Трумана про все, що дійшло до його відома від Джансона, і додав, що він та Чирчил відкидають цю пропозицію, бо здача має бути предложена всім трьом противникам Німеччини.

Дня 26. квітня секретар советської амбасаді Новіков повідомив американського секретаря Гру, що маршал Сталін згідний з таким становищем. Після такої відповіді Сталіна пішла відповідна телеграма до Швеції з жиданням безумовної здачі воїн-Трьом Потугам.

Дня 27. квітня американський амбасадор із Стокгольму, в Швеції, повідомив секретаря стейту у Вашингтоні, що він передав зміст телеграми шведському міністрові закордонних справ, цей передав цю вістку Бернадотові, а Бернадот Гітлерові і справа там пропала. Гітлер не дав ніякої відповіді.

Розбивають легенду про лицарство Гітлера

Ганс Фріче, головний заступник міністерства нацистичної пропаганди, що стояла під командою д-ра Геббельса, потрапив в руки советських військ у Берліні, подав їм до відома, що Гітлер зовсім не згинув героїською смертю в обороні німецької столиці, як він був запевняв та як тепер проголосив новий вождь німецького народу, адмірал Деніц. Каже Фріче, що Гітлер згинув з власної руки, бачуни, що справа зовсім інша. Самогубством покіньчив теж д-р Геббельс, Гітлерів головний пропагандист, як також генерал Кребс, що став начальником німецького генерального штабу на місце фон Кейтеля.

Генерал Айзенгавер видав публічне заперечення заяви Деніца, що мовляв Гітлер згинув смертю героя, бо ще 24. квітня казав, що Гітлер графомі Бернадотові, що Німеччина „схищена“, а Гітлер умирає.

СТУПІЛИМ НІМЦЯМ БАЙДУЖЕ

Зрештою в Німеччині нігде не сиділо, аби німці хотіли слухати приказів Деніца та збиратися до останнього бою на життя й смерть а імя свого „замученого вождя“.

Німецькі цивільні люди, розпитувані в цій справі американськими кореспондентами, або не вірять запевненням Деніца про героїську смерть вождя, або проявляють до цілої справи крайню байдужість.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПРО СМЕРТЬ ГІТЛЕРА

Президент Труман заявив газетарам, що за певними інформаціями, які наводяться в його руках, Гітлер уже не живе. Він не сказав, як Гітлер закінчив життя. Він додав одначе, що через смерть Мусоліні й Гітлера не можна буде поставити на суд двох найбільших воєнних злочинців.

Симпатію зприводу смерті Гітлера висказав на руки німецького амбасадора прем'єр Ірландії Де Валера. Португальський уряд казав завісити свої прапори на середину шогли.

ФРАНКО АРЕШТУЄ ЛЯВАЛЯ

Пітер Ляваль, головний керманіч політики уряду в Біші, утік з Німеччини та осл літаком в Іспанії. Диктатор Франко казав його арештувати для видачі Аліянтам.

У Франції уряд постановив поставити на суд за зв'язки з німцями жінку маршала Петена.

ДЕНІЦ УСУВАЄ РІБЕНТРОПА

Першим своїм актом у ролі нового вождя німецького цароду адмірал Деніц усунув з уряду міністра закордонних справ Йоахіма фон Рібентропа. Незадовго потім з радя заговорив як новий закордонний міністер граф Луц Шверін фон Кроскі. Він сказав у своїй промові, що Німеччина могла би, була врятувати Європу від большевизму, якби Німеччині зраду не були атакували західні Аліанти.

КАРТИНА З БОРОТББИ В ДЖУНГЛЯХ. Перед нами два американські воїни з різного роду ручними гранатами, що їх кидають в густо зарослі кулі, де заховані б-станки японських снайперів. Сцена знята на острові Окінава. Як граната трісне, а дим розійдеться, тоді можна пізнати наслідки, себто те, що сталось з захованими в ямах снайперами.

БЕРЛІН У РУКАХ ЧЕРВОНИХ, МІЛІОН ВОЄННИХ БРАНЦІВ В ІТАЛІЇ

Берлін, столиця нацистичного уряду Німеччини та найбільше місто на європейській континенті, дісталось в руки Червоної Армії. 70.000 німецьких воїнів здались перед тим советським військом всупереч заповіді Гітлера, що німецькі війська в цій війні ніколи не будуть здаватися.

Безплідна оборона Берліна, що згоріла була видимо засуджена на невдачу, коштувала життя 343.000 німецьких воїнів.

Советські війська теж зликували німецькі „мішки“ коло Берліна. Вони теж заняли балтійські порти. Рощток та Варнемінде.

БЕЗУМОВНА ЗДАЧА НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК В ІТАЛІЇ Й АВСТРІЇ

Генерал фон Вітінгоф, командант німецьких військ у північній Італії й західній Австрії, підписав безумовну здачу своїх військ аліантським військам. Документ підписано в неділю й ввійшов він у життя в середу вполудне. На основі його перестало воювати й зложило зброю коло мільон німецьких італійських воїнів.

З цим фактом можна признати війну в Італії покінченою. Конець прийшов менше-більше 20 місяців після висадження аліантських військ на суходозем Італії. Війна покінчилася повною перемогою для Аліантів та розгромом для німців; здача відкриває для аліантських військ задні двері до німецької „національної редуту“.

БРИТАНЦІ ЗАНЯЛИ ЛЮБЕКУ.

Тимчасом на півночі Німеччини британські війська посуваються незвичайно скоро вперед, бо видно всякий спротив з боку німецьких військ заломлюється. Вони захопили порт Любек та Вісмар та наблизилися вже 30 миль від советських військ у балтійським порті Рощтоку.

Американська Дев'ята Армія злучила свої лінії з советськими на північний захід від Берліна.

„НАЦІОНАЛЬНА РЕДУТА“ ВІДРІЗАНА.

Панцирні відділи Сестої Американської Армії вдираються тепер уже в само серце „національної редуту“, де за заповіддю Гітлера німці мали ставити останній опір на життя й смерть. Тепер ця редута окружена з усіх боків, та супроти розвою подій в інших околицях Німеччини ледво чи зможе ставити поважний опір переможним аліантським військам.

Серед німецьких військ слідно тепер загальною поляку. На півночі наприклад дороги просто завалені моторовими частинами, що втікають з Німеччини в Данію.

БРИТАНІЯ ВЖЕ НЕ ПОДАЄ РЕЙДОВИХ АЛЯРМІВ.

ЛОНДОН. — Бритійський уряд проголосив що він уже не буде давати остерог перед повітряними рейдами. Видно, їх уже не сподівається. Мільони осіб, що їх евакуовано з Лондону, вертаються тепер до нього масово.

НОВИЙ ВОЖД НІМЕЧЧИНИ КАЖЕ НІМЦЯМ ДАЛІ ЛЛЯТИ КРОВ, ХОЧЕ ВИГЛЯДУ НА ПЕРЕМОГУ НЕМА НІЯКОГО.

Не дивлячися на те, що збройний опір німецьких військ на всіх просто побоєвищах видимо остаточно зовсім розвалився, адмірал Деніц, котрого, за його словами, Гітлер установив був своїм наступником і вождом німецького народу, звизав німців, далі вести боротьбу за звільнення Райху від „большевицького ворога“.

У тому самому тоні видають прикази команданти німецьких військ у Данії й Норвегії, з чого обсерватори раблять висновок, що Деніц наміряє втекти з Німеччини до Норвегії та повести звідти необмежену субмаринову війну проти Аліантів.

АВСТРАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА НА БОРНЕО.

Генерал МекАртур потвердив вістку, що австралійські війська висаджено на острові Таракані, що лежить при самому східному березі великого острова Борнеа. Каже генерал, що австралійці всадилили добре на побережжю та почали вдиратися вглиб острова. Суходземним військам помагають при тому воєнні кораблі американської та британської флотії.

Таракан був до війни центром продукції надзвичайно чистої нафти.

АМЕРИКАНЦІ ЗЛОМАЛИ ВОРОЖИЙ ОПІР НА МІНДАНАО.

Генерал МекАртур подав одночасно, що американські піхотинські війська на острові Мінданао, в південно-східній частині Филиппинів, розбили весь японський спротив та посуулися кілька миль наперед до краю міста Давао, великого порту того острова.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подплата число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Число в суботу (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
На три місяці	\$0.75	Three months	\$0.75
В Дарпесі Спрі і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
За оголошення редакція не відповідає.			
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.			
Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.			

ДОПОМОГТИ! НЕГАЙНО, ЗАРАЗ!

Не відтягаймо справи допомоги українським жертвам війни ні одної хвилини, ні одного дня! Допоможемо їм зараз, негайно.

Цей заклик відноситься до кожної й кожного з нас. До кожної особи і до кожної організації. До кожної хати і кожної громади. До найбагатшого, і до найбіднішого. Словом — до усіх нас!

Маємо вже писемця з Європи, від американських гуманітарних інституцій, що мають там своїх заступників. З тих писем виходить, що є величезні маси українського народу в Європі, які потребують негайно допомоги харчами, одягом, ліками. Є ті бідні українці в таких місцях, куди ту допомогу можемо негайно вислати і де вони її зараз дістануть. Ось ті нещасні люди є з різних сторін України, як з Великої України, так і з Західної. Всі вони однаково в нужді й всі однаково потребують помочі. І то як ті, що хочуть зараз вертати в Україну під Совєтами, так і ті, що думають залишитись в чужих краях.

Про подібне, що подають американські гуманітарні організації, пишеться теж у листах американських вояків і офіцерів з українського роду, а які, виконуючи свою службу, стрінулись в Німеччині у службовій дорозі з масами українських робітників-невільників, що їх затигнула нацистська влада з України на примусові роботи. Це прекрасні люди, лише один капітан американської армії, бо хоч зломані фізично нацистською неволю, то держать себе гідно, що тільки їх подивляти... Але, пише він далі, вони так збідовані й так обдерті, що жаль на них глядіти, а тяжко їм допомогти, бо їх величезна маса, а визволення поступає так скоро, що забере довшого часу, поки буде налаштований апарат допомоги. Та щоб не було, треба доконче, щоб українці з стейтів і Канади негайно повели широку акцію допомоги, бо її треба буде на великі розміри і ще дуже довго.

Ось таке пишеться в тих листах, що походять від американської організації й американських вояків з українського роду, що є очевидцями того, як маєтись справа з українськими жертвами війни, зокрема з тими масами, що їх нацисти затигнули на примусові роботи до Франції, Бельгії та Німеччини. В тих писемках згадується головню за тих, що їх забрали з України, що була до війни під Совєтами. Всі писемка подають дослівно те саме, що одні з українців будуть вертати, а другі покищо не думають. У всіх є один і той самий тон, а саме, що всі ті люди знаходяться в нужді й потребують ратунку.

Чи є тут над чим спорити? І чи ті люди не мають права домагатись ратунку? І чи можна їм такого ратунку відмовляти?

Ось це є питання, які треба поставити своєму сумлінню. Хочеться вірити, що відповідь на них буде у всіх нас позитивна, щира і людська. Відповідь — негайними жертвами! І то від нас усіх!

Кінець Гітлерови

Німецьке радіо в Гамбурзі, одно з тих, що осталися ще в нацистичних руках, проголосило в день першого травня вістку, що в Берліні, в будинку канцлера Німеччини, згинув під час бою Адольф Гітлер, диктатор Німеччини, та що перед смертю встановив своїм наслідником, диктатором Німеччини та вождом німецького народу адмірала німецької флотії Деніца. Якби така вістка була проголошена якийсь рік тому, вона мала би колюсальне значіння; нині, коли влада диктатора Німеччини розгортається на кілька блоків у Берліні та ледво чи може досягнути останків німецької території, ще не занятої ворожими Німеччині військами Аліантів, значіння такої вістки багато менше.

Передусім ніхто поза найближчим кружком, з котрого виїшла заява про смерть, не може з певністю знати, чи вістка відповідає правді. Навіть у людей, що в політиці дозволяють собі на "свобідне" відношення до правди, такої "свободи" не дозволяється, коли йде за вістку про смерть; звичайно в світі таку вістку подають, коли вона дійсно правдива. Однак в нацистів певно й щодо цього інакше, бо вони ввели в політику брехню, як засаду, ба навіть голосили, що чим більша брехня, тим скорше люди в неї повірять. Супроти цієї засадничої брехні нацистів ніхто по правді дійсно не відає, чи живе Гітлер, чи помер, і як живе, де він живе, і як помер, то коли й де помер.

Щодо вістки про смерть Гітлера, то таку саме вістку заповідали вже заздалегідь ті, що знають наскрізь нацистичні наміри й нацистичну політику. Ці люди казали, що нацисти певно будуть старатись створити про Гітлера міф, або легенду, себто уявлену, вигадану, принаймні напівнеправдиву історію, відповідаючу настроєві і почуванням німецького мас, а придуману так, аби вона могла служити далішим цілям заінтересованих у тій легенді людей. Заінтересованими в цій легенді людьми є нацисти, а для них треба би, аби Гітлер перешли у пам'яті німецьких мас як великий чоловік, що працював все своє життя й віддав це життя за ідею добуття для німецького народу кращого майбутнього, добробуту, слави й потуги. Коли взяти під увагу, що в теперішній час, супроти страшного розгрому Німеччини, нацистам треба до живого такої легенди, та коли взяти під увагу засадничу брехливість нацистів, то ціле проголошення вістки про героїську смерть Гітлера в обороні будинку канцлера в німецькій столиці виглядає на таку легенду.

Можливо саме, що Гітлер справді не живе, — про смерть його догадувалися вже давніше, — а брехню є всі подробиці про умовини його смерті. Можливо, що він погіб, але при зовсім інших нагодах, у зовсім іншому місці та зовсім колиінде, як каже нацистична верхівка. Що він погіб у будинку канцлера, будемо знати з певністю тоді, як аліантські свідки побачуть його тіло так недвозначно, як бачили газетні фотографії й репортери тіло Муссоліні на площі в Мілані.

Заява нацистичної верхівки про смерть Гітлера має виразно на цілі створити з Гітлера легенду про лицаря з чудесною силою, котрий, щоправда, покінчив невдачно свою першу спробу добути для Німеччини пановання над світом, котрий однак так само чудесно буде в гробі опати виваждаючи нової хвилі, аби встати наново живим та доконтати недовикінченого діла. Звісно це є наскрізь релігійна віра, і така певно не приймалась в політичній думанню таких політично тверезих людей, як наприклад французи або британці. Та німці відомі власне за свого наскрізь містичного думання в політичних справах, і коли вони прийняли від Гітлера такі абсурди, як своє поклоніння Провидінням на панів світа, то вони певно можуть прийняти й легенду, що Гітлер буде в гробі виваждаючи нової нагоди на остаточне опановання світа. Аж німці колись цілими віками вірили в такі річі про лицарів цісаря Барбароси.

Чи вмер Гітлер, чи не вмер, одно треба сказати, що це величкий ролі нині вже не відіграє. Він може справді ще живе й ціла вістка про смерть може бути вигадана, але з проголошенням його смерті його ролі як живого диктатора вже скінчилась. З того, що на його наступника проголошено не військового, а моряка, вносять, що нацисти пробувають у цей спосіб добитись від Аліантів кращих умовин для здачі, яких не могли би добитись ні нацистичні політики, ні генерали з прославленої вже касті пруських юнкерів. Отже, навіть нацисти вже шукають дороги до замирення, хоча при тому все ще далі не резигнують за своєю фантазією добитись панування над світом. На те, що проголошення вістки мало власне таку ціль, вказує факт, що новий вождь всеще пробує старої нацистичної штучки розділювати Аліантів через заклики до американців і британців йти до боротьби проти більшовизму, мовляв, одинокої небезпеки для європейської цивілізації. Його заклик до німців бути без вагання послухними ново-

му вождю, бо тільки такий послух може врятувати Німеччину та дати їй війсьничий успіх, є очевидно лустим жестом: німецька флотія, якої адміралом є Деніц, майже вся на дні моря, а німецька армія лежить під хрестами або сидить за колючими дротами. Вістка, що перший вождь німецького народу погіб у будинку канцлера, коли на недалекому Райхстагу совєтські вояки вивисували прапор червоний на знак перемоги, має більше нім символічне значіння для справжньої ситуації в Німеччині.

Коли смерть Гітлера справді стане фактом, людство відійде до іншої оцінки характеру й ролі тої людини, ніж воно мало за його життя. Характер Гітлера був такий виразний, що люди відразу мусили просто відрухова зайняти виразне відношення до нього й до його ролі в історії. Для одних, головню для німецьких мас, він був утіленням політичного, а потім мілітарного хисту, необмеженого віддання справи добра рідного краю. Для інших він був передусім незаперечно божественною людиною, що страшним почуттям ніжності, з манією переслідування, особистого й національного, з манією до особистого аскетизму та садистичного мучення інших людей. Для цих двох груп людей Гітлер останеться божественною людиною, що кинула на історію людства довгу темну тінь. Серед здорового громадянства така людина закінчила би свою кар'єру в домі божественних. Тільки серед народу, з своєї природи або культури схилого до божественних виявів, могла того роду людина добитись на вершок політичного впливу. Було це нещастям для людства, що така людина станула на чолі такої чисельного народу, з такими багатствами, технічним розвоєм, та до того, що народу, положеного в самому центрі Європи, посеред громади багатьох слабших народів.

І власне тепер, коли нацисти підготували Гітлерову легенду, аби колись при її пам'яті воскресити свою мілітарну силу, зломану тепер зусиллями малою не всією світу, та ще раз при помочі тої легенди кинути до третьої світової війни й в ній остаточню так добитись панування над світом, треба людству добре дивитись за тими ходами нацистичної політики та заздалегідь робити все можливе, аби не допустити до створення цієї легенди, а коли це неможливо, то принаймні не допустити до відбудови напастивої німецької збройної сили, не дати німцям акувати того меча, котрим новий Гітлер міг би намірити на голови людства світа в наступним поколінню. Соромний кінець Гітлера в пивницях румовиш величезної тамази, з котрої він плянував панувати

За народне представництво України

Переживаємо час, в якому приходиться занотувати різні акти та документи, що є свідками причинками до історії українського державництва. Ми вже писали, як ставимось до цього історичного моменту. Коли президент Злущених Держав доручає державному секретареві віддати голос на міжнародній конференції за те, щоб Україна стала членом-основником міжнародної організації миру і коли повне засідання конференції вирішує цю справу прихильно, то це вважаємо великим історичним актом в боротьбі українського народу за вільну і незалежну Україну.

Мабуть нема українця ні громадянина українського роду, який не почув би в собі певного роду дрожання при читанні таких новин. Читачи їх, ми на хвилину забуваємо колишнє лихоліття України, навіть і теперішнє трагічне положення українського народу. Та по хвилині радості наступає знов холодна розвага. Підуть роздумування про те, як то тепер добре налажена і свіжо підмашена машина зручної й могутньої совєтської пропаганди зачне з новою силою ширити свої слова на честь "ясного сонця — батька Сталіна", на його високу мудрість та на його незрівняну ласку для українського народу...

Водночас ми почуємо найчорніші наклепи на всіх таких українців, що то не хотіли йти під накази комуно-більшовицьких; на таких, що хотіли мати свій розум; а особливо на таких, що то домагались незалежної, самостійної України, як держави суверенної українського народу. Для цих останніх тепер не буде вже найменшої пощади. Отже поспішають свої калюмнії, нові гадючі сичання збоку старих яничарів і тих, що щойно тепер пристали до Юді.

Та минути часи оп'яніння, а тверда дійсність знову заговорить, так як говорила чверть століття у недавню минулому. Хоч як ми бажали собі, щоб вже тепер так сталося, щоб Україна дістала в Совєтах хоч ту самоуправу, про яку говорив Молотов у Сан Франсиско, то цього наразі далі не буде. А про вільну Україну в міжнародній громаді народів буде можна говорити тоді, як її представлятиме такий уряд, який вийшов з волі українського народу в тайнім, сво-

над цілим світом, може стати для всего світа відстрашаючим приміром, як ганебно мусить скінчитись всяка проба добути собі потугу й славу диктатора над всіми людьми.

біднім, не контрольованим Москвою голосуванню. А доки цього не буде, то й доти не буде на міжнародних зібраннях народня, але Совєтська чи там "Радянська" Україна. Це не буде заступництво держави українського народу, але заступництво колонії Москви, що говорити і діяти так як каже Кремль. Тим ми не кажемо, що не є можлива переміна Совєтської України на Народну Україну. Допускаємо такі можливості. Але на підставі того, що тепер діється, стверджуємо, що на такі зміни сьогодні не заповідається.

З нагоди прийняття совєтських дипломатів на конференції в Сан Франсиско появляються в газетах критичні замітки на тему більшовицьких потягень в Європі, які можуть в дечому вняснювати тактику в справі України. Остані знавці совєтської дипломатії, що перебував в пореволюційній Москві кілька літ, тепер колоністні в американських газетах. Джордж Соколські, пригадає на це у своїй статті "Теперішні Дні" в такий спосіб:

"Коли з Москви свого часу проголошено чудову новину, що розв'язано Третій Інтернаціонал, то цьому змісту повірили ті, що вірять у всліячню. Але скептики дивувались, пощо то якийсь край мав би розв'язувати таку справу машину для діяльності п'ятої колонії не в краях ворогів, а таки в краях своїх приятелів і союзників..."

"Ось подивіться тепер: Леви американська армія визволяє якесь місце в Європі, а вже появляються комуністи. Іх провідники, які стали зрадниками свого краю, як от французький Торез, або втікач Толіяті, нагопо появляються на волю, щоб стати на чолі. Інтересне, що всі вони приходять з Москви, як от лондонський уряд для Польщі. Вони навіть твердять, що то вони провадили сили у підземеллю, однак правдою є, що в підземеллю перебував хто інший, а вони лише приїшли у відповідний момент, щоб присвоїти собі провід..."

"Оця поновна поява комунізму в Європі виказує організацію і тактику найвищого ступня. Вона виказує спосібність провodu і постійність у втримуванні тих самих осіб. Це не припадок, що в Італії, Франції, Бельгії, Греції, в Богарії й всюди, куди лише глянете, комуністи найшлися у провodu..."

"Наївні люди часто приймають слова за самі діла. Вони справді вірять, що як Комінтерн проголосив, що він більше не існує, то воно справді

Михайло Зошенко.

КРАДІЖ

ОБРАЗЕЦЬ ІЗ СОВЕТСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ

Трапилась, знаєте, крадіж у нашій кооперативі. Кооператива, так сказати — для своїх. Крамниці, всіх чіпався. Благав, Краму багачко. За віком лежати качки, приемний голяндський сир, жіночі панчохи, колюсська вода, папіроски... Все це було виставлене у вітрині. І само собою притягало людські очі.

Одно слово: вночі з заднього ходу вдерся злодюга, підірвав двері, зняв гачок і погосподарив у крамниці. Стягнув крам на більшу суму.

І головне — сторож у воріт спав, нічого не заперимітив.

— Якесь страшні сні — каже — справді бачив я і вони казали мені щось недобре, але я не чув нічого.

Коли ствердили крадіж, перелякався він сильно. Бігав по ва, так сказати — для своїх. Крамниці, всіх чіпався. Благав, Краму багачко. За віком лежати качки, приемний голяндський сир, жіночі панчохи, колюсська вода, папіроски... Все це було виставлене у вітрині. І само собою притягало людські очі.

Директор каже до нього: — Твоя ролія тут невеличка. За те, що ти заспав напевне по голові тебе не будуть гадити, не сумніваюся, щоб аж тебе обвинувачували. Отже не ходи вдерся злодюга, підірвав двері, зняв гачок і погосподарив у крамниці. Стягнув крам на більшу суму.

Сторож не йде геть. Стоїть і хвилюється. Найбільше хвилює його те, що так багато стягнули:

Директор каже:

— Цього вже, каже, попросту не можу знати. Я завсідю сплю чутко і завсідю витягаю ноги зловж порога. Якже це може бути, щоб через мене два мішки цукру перенесли? Директор каже:

— Дуже твердо спав ти, сабако. Стягнули таку силу-силу, що ой-ой-ой.

Сторож каже: — Щоб багато стягнули, то це не може бути. Я був би прохинувся.

Директор каже: — Ну, зараз складемо актив і побачимо, яка ти гава, яку ти шкоду спричинив державі.

Почали складати акт у прийняті міліції. Почали виписувати цифри, підрахувують, долають, відіймають.

Сторож тільки в руки плескає і мало що не плаче — видно, що терпить чоловігя, спочуває державі і вважає себе випущатем за свій сонний стан.

Директор каже:

— Пишіть: 9 пудів цукру в кістці, папіросок "Ант" 160 пакоч, дамських панчіх два тузини, вісім звоів ковбаси.

Він диктує і сторож при кожній цифрі аж підстрибує; морозить його.

— З каси, запишіть, махнули бони на 132 рублі. Три хемічні олівці і ножиці.

При цих словах сторож почав уже присідати, так і видно, що огірчився своєю ганебною невідповідальністю.

Директор каже міліції: — Заберіть цього сторожа, він тільки, перешкоджає нам своїми вигуками.

Міліціонер каже: — Слухай, дядьку, йди до хати. Коли тебе буде треба, тоді тебе і покличуть.

Водночас рахівничий кричить з другої кімнати:

— У мене висів тут шовковий шаль, тепер його нема. Запишіть до підрахунку, бо я буду домагатись, щоб мені вернули школу.

Нараз сторож каже: — "Зволючі!" Не брав я твоє шалю і вісім звоів ковбаси, це же попросту глум. Узали тільки два звої ковбаси...

У крамниці настала страшна тиша.

— Чорт з вами. Признамся. Я вкрав. Але я чесний чоловік. Мене обурює, як можна так нахабно списувати акт. Не дозволю, щоб дописувати більше, ніж бракує.

Міліціонер каже: — Отже то ти падлюко, вілі до крамниці?

Сторож на це: — Я. Але не рухав ні бонів, ані ножиць, ані цього паршиного шалю. Я взяв пів мішка цукру, дамські панчохи один тузин і два звої ковбаси. Я не дозволю на таке ошуканство під моєю покрішкою.

Директор на це: — Для всіх зрозуміла річ, що ми можемо помятирати. Але ми перевіримо. Я дуже радий, — коли менше вкрали.

Зараз іще раз зважимо.

Касієра каже: — Вибачте, бони лежали тут на боці. Бони не пропали, але ножиць нема.

Сторож до неї: — Я тобі зараз пліну між очі. Я не брав твоїх ножиць, пошукай ліпше.

Касієра: — О, найшлись. Упали за касу.

Рахівничий каже: — Шаль теж знайшли. Він лежав у мой бічній кишені і я його не доглянув.

Директор каже: — Поправте там у наших акті; цукру справді бракує тільки пів мішка.

Сторож каже: — Свиная ти, покажуй ліпше ковбасу! А як ні, то я не знаю, що буде. Я маю свідків — тітку Юшу.

Швидко підрахували товар, показалося, що фактично бракує тільки те, що сказав сторож.

Узали його під пахи і відвели на поліцію. Тітку Юшу теж потягли туди. Вона сховала все накрадене. Все в неї відобрали за винятком одного звою ковбаси, який вона встигла перепродати на ринку.

Що хотів автор сказати цією сатиричною дрібничкою? Куди спрямував він своє сатиричне жало?

Жаго нашої сатири звернене на дальші події. Ми хотіли би випередити деякі факти. Бо бачите, є такі випадки, що як накрадуть на сотки, то запишуть на сотні.

На кожний випадок цей мій твір можна читати як веселу історію, тільки треба бачити підчас лектури — живих людей.

Перекл. д. з.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

ВІД 1. КВІТНЯ ЦЬОГО РОКУ ДО ЧАСУ ВІДБУТТЯ 21-ШОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ КОЖНА ДЕЛЕГАТКА І КОЖНИЙ ДЕЛЕГАТ ПОВИННІ ПРИЄДНАТИ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ НЕ МЕНШЕ ЯК ОДНУ НОВУ ЧЛЕНКУ ЧИ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА

Не ставати поруч Ефіялта та Юди Іскаріота

Канадійський „Український Голос“ пише в статті п. н. „Слабії голови“ про те, щоб не міняти ідеалу української державності за більшовицьку бульку з мила. Між іншим пишеться у статті таке:

„Слабії люди є ті, що тратять голову в нещасті, але ще слабші ті люди, що тратять голову без видимої причини. Розуміємо, що може втратити голову не один українець, якого війна заскочила на Україні. Був, скажім, в тій частині України, що була під Польщею. Прийшла війна, надійшли со-ветські війська, окупували край, зачалися арештування й переслідування, чоловік не знав, як собі порадижити. — стра-тив голову. Або показався сильним за советської влади, голови не стра-тив і діждався приходу німецьких військ, але тоді через несподівану зміну, не знаючи як до неї дострої-ся, — стра-тив голову. Може бути чоловік навіть настільки сильний, що не стра-тив голови через перший прихід советських військ, ані через прихід ні-мецьких військ, але стра-тив голову через другий прихід советських військ. Все те мо-жемо розуміти і хоч людей, я-кі голову стра-тили, не будемо хвалити, то й не дуже можемо на них каменем кидати. Слабії люди тай тільки. Однак не можемо в такий спосіб глядіти на людей, що в таких по-ложеннях не є і не були, а голови тра-тили, або тратять. І через що тратять голови?

„Ось українець, що да-воно вже висмігував з України і ні-коли не думає там вертати, але ще інтересується „старо-крає-вими“ справами. Інтересується, але лінійний, або не має коли часопис читати; інтересує-ся, але занедає уважно сліди-ти за подіями, що дуже шви-дко біжуть і змінюють по-ложення. Такий „український па-тріот“ за морем нагадає со-бою глядача в театрі, що під-час вистави спить, але від часу до часу пробудиться і плеще, коли другі люди плачуть. Він не бачить цілої вистави, а тіль-ки поодинокі сцени, і тому по-добаються йому часом такі сцени, що в другій, які зна-ють цілий зміст вистави, обри-дження викликають.

„Або інший випадок: „Ук-раїнський патріот“ за морем, що не має коли часописів читати, ані уважно сліди-ти за подіями, має час на балачки з людьми. Буває так, що ці люди сліда-ть

за подіями більше від нього і орієнтуються в положенні краще від нього, але вони зов-сім не стоять на українським становищі, а прим. на польсь-ким, або на російським. Послі-довно вони можуть не раз на-шого „патріота“ поставити в кут своїми фактами, чи аргу-ментами, а він, не маючи чим оборонитися, погоджується з ними і відтак навіть перед дру-гими українцями величається своїми „новими“ поглядами.

Можна це до якоїсь міри по-числити на рахунок слабих го-лов, однак коли за слабу голову можна, слабого навіть пожалувати, то в випадках, як по-вище описані, на пожалу-вання місця нема. Слабії го-лови в таких випадках гідна як найострішого осуду. Тут сла-бість голови сходиться з чимсь далеко гіршим, а то зо — зра-дою.

„Старинна історія знає один такий випадок: Була війна між Герцезією і Грецією. Пер-зкий цар Ксеркс ндійшов проти греків з великою армією. Гре-ки заступили йому дорогу з гірським просику Термопілі. Горстка греків сплила велику армію перзів, бо там кілька людей могло спливати цілу армію. Перзи не знали, що ро-бити. Але найшовся грек, пас-тух Ефіялт, і він згодився об-провадити перзів гірськими стежками так, що вони зай-шли обороніці Термопілі з за-ду і — вирізали всіх греків до одного. Слаба голова могла бути для Ефіялта оправданням, однак історія його не випра-дає. Імя Ефіялта задишлося в історії поруч імені Юди Іска-ріота. І ті „українські патріот-и“ за морем, що хотіли ні-як слабість своєї голови уживати на оправдання зміни свого по-гляду на українське питання, повинні зрозуміти, що вони на-прямий дорозі до того, аби ста-ти поруч Ефіялта та Юди Іскаріота. Перший з них пере-провадив ворога гірськими стежками проти своїх братів, другий поцілунком зрадив свого Великого Учителя.

„До війни в 1939 р. були між українцями вські різниці по-глядів, однак вони зводилися до двох різниць: одні хотіли допровадити до створення са-мостійної української держави, для других вистарало те, що-би Україна була зазначена на ма-пі, як частина Советського Со-юзу, хоч би на ділі була звичайною провінцією Росії. Оцей поділ між українцями іс-нує й по нині, бо положення України в Советським Союзі

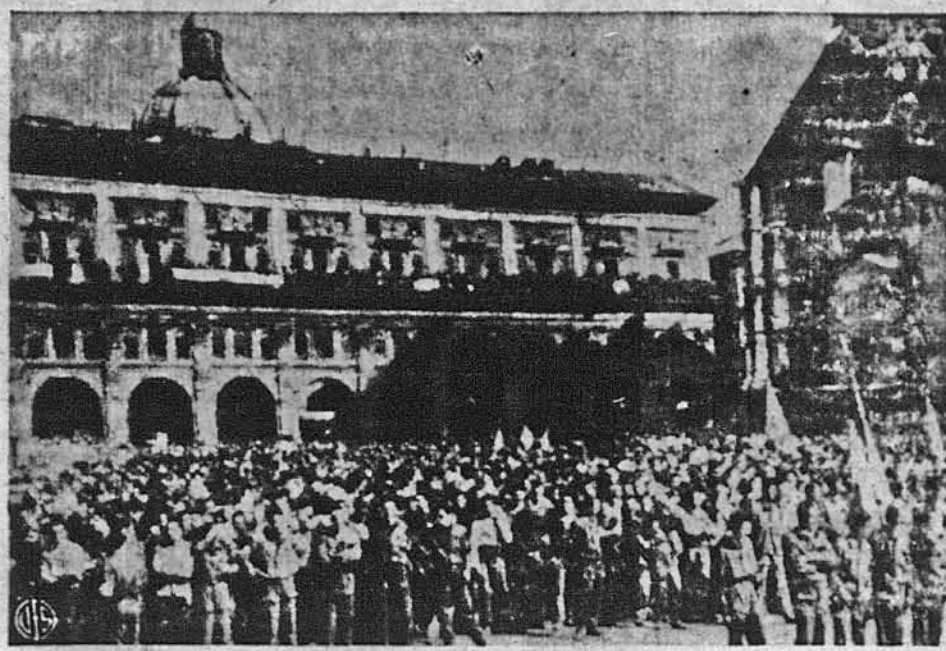
нічим не змінилося. Україна як була безправною провінцією Росії до 1939 р., так і даль-ше остає безправною провінцією Росії. Сама назва України на ма-пі має таке саме значіння, як назва Саскачевану, або озе-ра Юрон, що також є на ма-пі, але самостійних держав ніколи не означали, ані не означають.

„Змінилося від 1939 р. що? Змінилося те, що Советський Союз завоював решту україн-ських земель, зібрав під своєю рукою усі українські землі. З кількох різних тюрем перепро-вадив український нарід в одну тюрму. Змінилося також те, що рік тому Сталін для відо-мих йому політичних цілей за-декретував, що 16 советських „республік“ мають мати власні комісаріати закордонних справ та оборони і зараз назначає окремих комісарів закордон-них справ для України та Біло-руси, однак поза підписання одної угоди зо створенням Мос-квою урядом Польщі „самос-тійний“ комісаріат закордон-них справ України нічим біль-ше свого існування не проявив. Комісаріат оборони так, зда-ється, й остав мертворожде-ним. Остаточо змінилося те, що Сталін недавно зажадав го-лосу для представників Укра-їни та Білоруси на будучих міжнародних конференціях. Цим він викликав з різних сто-рін протести, в яких головним аргументом є якраз те, що го-ді признати голоси для Укра-їни та Білоруси, коли вони під-підляють зглядом не є держава-ми, рівними навіть з Люксем-бургом, Костарікою, Гватема-лею, або Панамою.

„Чужі і незацікавлені лю-ди бачуть, що Україна в залузі з Советським Союзом як не-була державою до 1939 р., так не є нєю й досі, а слабоголові українці в Канаді та Зєднених Державах вговорюють в себе і в других людей, що хочби вона й не була така держава, як другі, то вони таки нєю до-вольються і інакшій вже не хо-чуть. Як може бути ще якась більша шкідлива для України акція за увіковиченням стану теперішнього безправства у-країнського народу, то хіба ак-тивна, кровава боротьба проти України. Поки що можна не порізувати з обпроваджуван-ням ворога гірськими стежка-ми, щоб взяти українців в два вогні. Це не що інше, як робо-та Ефіялтів.

„Ідеал українського народу, як був, так і є: українська дер-жава, а державою вона тільки тоді зможе себе називати, як сама собою буде порядкувати. Чи здобуде собі Україна дер-жавність зараз, в теперішній війні, чи ні, це не найважливе. Важне те, щоб цього ідеалу ніколи не кинути в божото і за-мість державності не погоди-тися на більшовицьку бульку з мила. Замінити ідеал держав-ності за більшовицьку бульку з мила — це такий доказ сла-бости голови, що рівного йо-му ще світ не бачив. Головна потреба українців в нинішню пору є — видержати, а не під-даватися. Зокрема не мають найменшої потреби піддавати-ся ті українці, що на Україні навіть не живуть.

Зібранні на Фонд гроші бу-

КІНЕЦЬ ВІЙНИ В ІТАЛІЇ. Ще заки німецька армія, що оперувала в північній Італії, цілком скапітулювала перед Аліантми, італійські повстанці допомагали ліквідува-ти ворожу кампанію в такий спосіб, як це бачимо на цій картині. Це повстанці зі-брались на ринку в місті Болзоні, передавши зброю Аліантам, та радіючи, що при-йшов кінець фашистському режимові Мусоліні.

У Канаді теж збирають допомогу!

ВІДОЗВА КАНАДІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В СПРАВІ ДО-ПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ.

Браття і сестри українці!

Україна спалена огнем, по-орана гарматами і повзами, залита кров'ю і сльозми нещас-них наших братів і сестер. На згадках і розвалинах оселі, в голоді і холоді, в нужді і терпіннях, нарід український відбудує своє життя. Поза-тим коло шість мільонів наших братів і сестер розвіяно поза межами рідних земель. Велике число з них вже не поверне-ть-ся в рідні села і міста.

Потрібна велика і негайна поміч! Хоч держави союзниці підготували певну поміч, але всяка поміч в такий горі не є достатня. Та мимо того, та поміч, що буде уділитися че-рез уряди, не досягне всіх; бу-дуть великі тисячі таких, які тієї помочі не дістануть. Серед них будуть сотки тисяч синів і доньок українського народу.

На нас, Брати і Сестри укра-їнці, прийшла черга виконати наш кривий обов'язок перед рідним народом і перед Богом — дати і нашу, такі українсь-ку поміч.

Для виконання цього обо-в'язку створено Фонд Допо-моги Українцям Канади. І ми, Управа цього Фонду, зиває-мо Вас: прихильте свою посиль-ну жертву на Фонд — чим скорше, тим ліпше; чим ще-рішу, тим більша поміч нашо-му народові буде зроблена.

В залученні картці напишіть своє імя і суму Вашої жертви, долучіть до неї Ваш дар і в зворотній коверті перешліть поштою на адресу Фонду. На-коли жертва буде від одного долара і вище, Ви дістанете розписку (яка придається Вам при плаченні доходу податку — Income Tax), а нако-ли Ваша жертва буде від 5-ти доларів, Ви дістанете почесну грамоту подяки. Особи, що зложать поважні жертви, увій-дуть в пам'ятну книгу допомо-ги Українському Народові.

Зібранні на Фонд гроші бу-

дуть в порозумінні з Канаді-ським Червоним Хрестом, вжи-ватися на допомогу українсь-ким людям в їх нужді поза ме-жами рідного краю.

Просимо мати на увазі, що збірка на цей Фонд не супереч-ить загальним збіркам на Ка-надійський Червоний Хрест і інші подібні цілі.

Ми цілком певні, що Ваше серце широкі розкриється перед великими стражданнями у-країнського народу і Ви щедро відгукнетесь на заклик в най-скорішій часі, за що згорі-скаємо Вам найширшу братню подяку!

СПРАВА ФОНДУ ДОПОМОГИ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ:

О. д-р В. Кушнір, голова;
В. Коссар, заступник;
Я. В. Арсенич, заступник;
А. Малофій, секретар;
С. Хвалібога, касієр.

ЧЛЕНИ:
О. С. В. Савчук, О. І. Шпитков-ський, п-ні М. Дима, п-ні М. Гуляй, п-ні П. Г. Войченко, А. Загарійчук, О. Тарновський, п-ні М. Лазечко.

Адреса:
The Ukrainian Canadian Relief Fund — P. O. g 2136
Winnipeg, Manitoba, Canada.

Коли ви хочете зложити свою дитину читати по українськи, куп-ть їй такі ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ

КНИЖЕЧКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПАНЦЯХ. Ціна 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чепних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна 25 ц.
Всі три книжечки разом за 50 ц.

Замовлення з належністю са-ти до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ЖАРТИ

У людському зеркалі.

Бідою прибитий пацюк піг-нався аж до бровару, який сто-яв на кінці містечка. Він там відкрив брагу, випушену на землю із виферментованого пива. Брага засмакувала йому, отже він добре собі догодив. Повертаючи додів, він затачу-

вався, а як прибув до кучі, льоха змісця зрозуміла, що то сталося з пацюком. Щоб не згіршити пацят, вона вивела пацюка за кучу тай почала да-вати напимнення: „Якже ти міг перемінитися аж в чоловіка, щоб я мусіла за тебе стидати-ся перед усіми свиньми і ще вкривати тебе перед нашими дітьми?“

Аж на фотографії доглянула.

Що то не напросилася жінка чоловіка, щоб він пішов до фотографії, а він ні, тай ні. Та по якомось часі чоловік дався впросити. Коли прийшли проб-ки від фотографа, жінка огля-нула і аж викрикнула: „Таж у твоїм убранні лише один гу-зик!“

— То ти аж тепер це завва-жала? — запитався спокійно чоловік.

РОБІТНИЦІ І РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працюю, або хочете змінити що, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підпри-ємств, котрі подають ого-лошення за робітницями в „Свободі“. Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій ча-сописі.

НАЙКРАЩИМ І НАЙЦІННІШИМ ДАРУНКОМ Є ВСЕ ТАКИ КНИЖКА

ЧИ МОЖЕ БУТИ КРАЩИЙ ДАРУНОК НІЖ АНГЛІЙСЬКА КНИЖКА ПРО УКРАЇНУ?

- 1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$4.00
- 2) BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press \$2.50
- 3) UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasyl Halich \$2.50
- 4) THE UKRAINE: A SUBMERGED NATION, by William Henry Chamberlin, published by the Macmillan Company, New York \$1.75
- 5) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 6) SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd \$1.00
- 7) UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson \$0.50
- 8) THE MODERN UKRAINIAN NATIONALIST MOVEMENT, by Prof. Nicholas Czubytyj \$0.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за \$14.25, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належністю шліть на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. BOX 346 JERSEY CITY, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою

так є. Та правдою є те, що Комуністичний Інтернаціонал є діяльний усяди, де був діяль-ний перед тим. Він використовує випробовані методи, в Греції, Італії, в Бельгії, а тепер ось в Польщі і в Болгарії... А це велике театральне видовище. Як ви маєте добрі очі, то по-бачите все, що лише вистав-лене на те, щоб оглядати”.

Саме на оцю останню думку звертаємо увагу наших чита-чів. Треба мати очі, щоб по-бачити, що більшовики хочуть досягнути новим театральним показом з висуванням Совет-ської Соціалістичної України на світову арену. Цей самої України, котре вони ограбили навіть із формального права самостійності в 1922 році. Всі оті аргументи, які видиваги українські самостійники в бо-ротьбі за існування України, були притокою для Москви до розстрілу чи до іншого спосо-бу винищування українських провідників. А тепер больше-вики вживають українських аргументів для досягнення своїх

цілей. Ще лише підождімо кілька днів, а почнемо, пошто Совети завезли своїх стаде-ників від імені України до Сан Франсиско.

Одно певне: Цього не зро-били вони тому, що дбали про добро українського народу! Не добро українського наро-ду тут заважило. А заважило цілком певно — тільки добро Москви. Добро тих, що є при-владі на Кремлі.

Та проте все те не зменшає ваги того, що Україна зяви-лась на міжнароднім полі. Для комуністів і Москви ось та У-країна це тільки географічна назва, але для українського народу і всіх свободолюбних людей у світі, що опівчужають з недолею українського наро-ду і його поневоленням та його боротьбою за свободу і не-залежність — це крок вперед в боротьбі з насилля і ток одною диктатурою, що ще за-лишилась в Європі по розгро-мі нацистської диктатури фашистської.

СОНЕЧКО

збірка ілюстрованих віршиків та казок ДЛЯ ДІТЕЙ.

Надається дуже добре на дарунки для шкільних дітей.

Ціна 35 цент.

Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОБОДА"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях

знаменитого повістяря

Уласа Самчука

Сторін 194. — Ціна \$1.00.

Замовлення враз з належністю слати до:

"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади замовлення треба пла-тити американською валютою.

ПРИГАДКА

Склеп П. СТАСЮКА

124 1-ша Евея, Нью Йорк, Н. Й.

ТЕПЕР

відчинений кожного тижня лише 3-ри дні:

СЕРЕДА, ПЯТНИЦЯ і СУБОТА,

від години 8. рано до години 6. вечором, точно.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Phone 4-0237—By mail 9-0582

WANT MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REGULATIONS

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Мужчина до перегляду і ревізії. Клерка. Мусить мати ліценсію драйвера, операцій, повсякденна нагода, також помічник ревізії клерка, не треба ліценсії драйвера, добра платня.

Durham Dye Works
46 W. 19th St., Weehawken, N. J.

РУЧНИК ТКАНИВ

Досвідчених
вільно у віці понад 40 літ
на Jacquard Looms
5-денний тиждень
час і пів за овертайм після 40 годин
Овертайм за суботи
Става робота
Добра платня, приємні роб. умови
SCALAMANDRE SILK
37-24 24th St., Long Island City

ОПЕРАТОРІВ

для підв'язування спеціальних машин
ДОБРА ПЛАТНЯ
Сучасна робота
WHITE TENT & CANVAS CO., Inc.
84 White St., New York City

FREIGHT HANDLERS

ДЕННА ПЛАТНЯ
Час і пів після 8 годин
PENNSYLVANIA RAILROAD
Голосіться 275 Bowers Ave
Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.
Робітники при дереві, столярів
Нова фабрика. Добра платня.
Bandy Furniture
87-34 130th St., Richmond Hill, L. I.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ГОЛОВНОГО КУХАРЯ

3 досвідом в інститутих
12 миль від міста Нью-Йорк
ELIZABETH GENERAL HOSPITAL
925 East Jersey St.
Elizabeth, N. J.

МУЖЧИН

Робітники у сервісах, в пекарні
W. M. C. правлять захопуюмо
Нічна і денна робота
Повсякденна нагода
Добра платня
Голосіться Mr. Fellows від 9 до 12
і від 1 до 5 денно крім субот.
WARD BAKING CO.
4 Ave. & N. 13 St., East Orange, N. J.

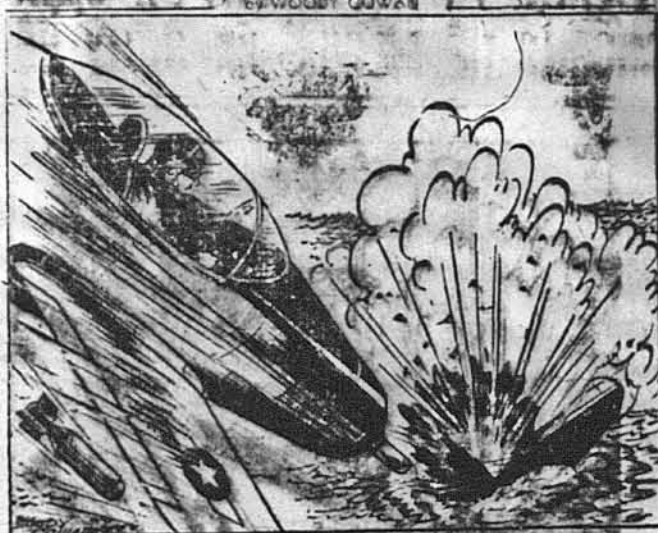
ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ОПЕРАТОРОК, zig-zag і звичайні
машини. Також учениць, кілька год.
робота. Добра платня. Става робота
по війні. Gittman Co., 4723 Bergen-
line Ave., Union City, N. J.

ОПЕРАТОРОК

досвідчених на Singer Machines
СТАВА РОБОТА, ДОБРА ПЛАТНЯ
Добри години
CADIAC SPORTWEAR
327 WEST 16th ST., N. Y. C.
Чемберленс і клерки, добра платня,
добри години, приємне оточення.
Hotel Surrey, 20 E. 76 St., N. Y. C.

AMERICAN HEROES

PIERRE, South Dakota, can be proud of Lt. Robert Pershing Williams. Decorated with the Navy Cross and the Distinguished Flying Cross, Lt. Williams, spotting a German sub while piloting a Navy Torpedo Bomber in the Atlantic, attacked the enemy without supporting fighter planes. He released four depth charges; all of which exploded close, sinking the sub and throwing enemy personnel into the water. For his heroism and extraordinary achievement Lt. Williams received the Gold Star. War Bonds buy depth charges for such heroic service.

з постійної зміни своїх „переконань” і їх треба поставити поза рамці нашого організаційного життя.

Управа Злучених Відділів
У. Н. Союзу м. Філадельфії.

АСТОРІЯ, Л. АП., Н. П.

В пам'яті Шевченка.

Асторійська українська громада, що є організована при укр. кат. церкві Чесного Хреста, влаштувала дня 22. квітня свій перший концерт в пам'яті Тараса Шевченка. Пишу „перший раз”, бо парохія існує задовго шість місяців, бо від жовтня м. р.

Про концерт можна сказати, що він випав знаменито, хоч його влаштували мали, яких підготував о. Калар, Ч. С. В. В., як теж і Сестри Васильяни з Бронкс, Н. П. Слухачів було багато, а виступи, будуть подякою і

Ви певно раді знати дещо більше про наше життя в Америці, про свою власну працю, про свої власні мрії, бажання і змагання. А теж і про те, якими думками живуть Ваші діти. Коли так, то пам'ятайте, що про те все є дуже цікавий матеріал у книжці!

ЮБИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

П'ЯТДЕСЯТИЛІТНЬОГО ЮБІЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

Запросіть і ви того Гостя до своєї хати, бо в його товаристві розвіється не одна чорна хмара, що залягла на нашу душу! Той Гість доласть вам своїм словом віри в наші власні сили! Він звеселить вас і приведе до рівноваги, коли ви в сумніві й смутку. А приймаючи його в свою хату пам'ятайте, що він виявляє теж і те, що й ви є з цілим нашим народом співробітником при розбудові нашого народного й церковного життя, що й ваша хата, це культурна хата свідомої, української родини, що дорожить своїм рідним і своєю українською книжкою, так гарно виданою не для кого іншого, а для нас, для — нашої хати.

Ціна за Альманах, що має понад 300 сторінок друку: \$2.50.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

СВОБОДА

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВВАГА: Хто замовить з Альманахом ще й Пропам'ятну Книжку У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за \$3.00.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

С. МУСПІРЧУК

НЕСИ НАМ МИР І ВОЛЮ

Весна знову доскрепла,
Всіх тварин рай принесла.
Принесла пісні пташкам,
Злила і барви квіточкам,
Зелень лісам, садкам, гаєм,
Квіти дугам, драм, полям.
Лиш нас веснонька мила,
Нічим не заселіла.

Принесла весна мила
Нам більше дум тужливих
Та згадок про всі, давні
Діти минулі, могоді.
Та думок про пташечок,
Про синів наших, діточок.
Ось так весна витяє,
А сини ще не вертає.

О, весно, наша мати!
Позволь себе вітати,
Вітати з радістю надій.
Зайвіших наших, шасних мрій.
Привали весно до наших хат,
Зі співами наших пташечок.
Щоб нам принесла долю,
Весноньку яра, волю.

заохотою до дальших, добрих діл

Гайда була переповнена. Це теж добрий знак. І всі були задоволені олекси. Парох о. Сильвестер, ЧСВВ, забравши слово при кінці концерту заохочував родичів, що мають дітей у шкільній віці, щоб їх посилати на науку до української школи.

Петро Гринишин.

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИЯТИ

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ХМЕЛНИЧЧИНИ.

Написав знаний український історичний повістяр.

О. Л. ЛУГОВИЙ.

Сторін 163. — Ціна \$4.50.

Замовлення враз з належністю слати до:

“СВОБОДА”

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

ШЛУНКА, ПІКІРИ, НЕРВІВ
ГЕМОРОЇДІ ВІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КИШОТНИКІВ
Нирок, міхура, шлунка і внутрішностей захворює.
Катар і хронічні болі, біль у крижах, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і суглику. Лучі Екс-експозиція крові і мочі заповнює доклади, діагнози і відповідні лікування. Застрикування, коли вказано. Займає сьогоднішній порадю. Мужчин і Женщин лікуємо, модерні методи з швидко поліпшенням.

Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2.
DR. ZINS (28-літнє заведення)

110 EAST 16 STREET, N. Y. — NEAR UNION SQUARE

Щоденно від 9 г. рано до 7 г. веч. У неділі від 9. рано до 2. попол.

БЕЗПЕРЕЧНО ТАКІ

Наша репутація про посмертну обслу-гу найкращої якості є загально відома; що наші услуги можна дістати за дуже скромну суму — це вже менше знане.

Поправді, то наші ціни є незвичайно помірковані; все такі, на які стати кожну родину, котра до нас навідується.

STEPHEN J. LEWIS & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25th St., Bayonne

Phone:

ERgen 4-5989

Phone:

Bayonne 3-0540

ІЛЮСТРОВАНА

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

з додатком

КАВЕР ПЕРІОДУ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

за роки від 1914 до 1919.

Написав

МИХАЙЛО ГРИШЕВСЬКИЙ

Ціна \$3.00.

Ця книжка обов'язково повинна бути в кожній українській хаті.

Замовлення враз з належністю слати до:

“СВОБОДА”

BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

Тарзан відступав, держачи лук напнятий, одночасно дивлячись на брму,

Два чорні підійшли, піддержуючи ослабленого чоловіка. Побачивши Тарзана, задержалися.

„Приведи його ближче, „приказав Тарзан. „Що сталося йому?”

Нещасний чоловік підвів очі на Тарзана, а потім видав дикий окрик, гейби він бачив страшного духа.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САДУНИ, БУДІВЛІ, ГРОСЕРІ,
в ріжкому роза бізнесі
Подорожжю, нотаріальні справи,
Продажу річного, прола, ассурансу
PETER BARTKOW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
300 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИН
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: BRex 3-5086
Урахови години: Від 1 до 3 понов.
від 4 до 8 вечір. В неділі і серед.
лиш за попереднім порозумінням

Даром пробка
МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небезпечна нагода для
всього, що терплять на неможливу
шлунку в випробуванні коштовні
ліки в зела, а не найлиші полетні
Тим усе, поручаючи спробувати
даром Зела Мілертона, котрих не
напарюється ні паритися, а спожива-
ється в натуральній формі. По-
важтій пробі, переконаєтеся, як
скрутно діють в неможливіх
станках, як квас шлунка, газів, на-
страшність, запір, брак апетиту
іль голови й інші неможливі,
котрі походять зо злого травлен-
я. Щоби переконалися, пишіть по
пробку.

Спеціальна Оферта

по знижених цінах.

[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону

[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону

[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону

Питайте за адресою, Мілертон у

вашій суспільній аптеці, а як там

ного не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U,

P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.

Single package not sent C. O. D.

Small postage stamps acceptable.

Ці ціни важливі лише при замовлен-
ні прямо з головного офісу.

МИРОН ЛІТВИН

І СИН

УКРАЇНСЬКО ПОГРЕБНИКИ

Ос. дуга шпир і чесна

801 SPRINGFIELD AVENUE

corner Harrison Place

IRVINGTON, N. J.

Phone: ESsex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ

ПОХОРОН

і вище

ОБСЛУГОВАНО В НЕПІ АМБОУ

І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN

FUNERAL HOME

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4446

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

4307 B. 10th St.

J. H. BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW

YORK І ОКОЛИЦІ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-8448

BRANCH OFFICE & CHAPEL

707 Prospect Avenue

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 8-6877